СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 139. НЮ ЙОРК І ДЖЕРЗІ СИТІ, четвер, 18-го липня 1946. No. 139. NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, July 18, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA — FIVE CENTS ELSEWHERE

СОВЄТИ ВЖИВАЮТЬ ВЕТА ПРОТИ МИРУ — ПОГЛЯД ВАНДЕНБЕРҐА

Після промови секретаря Бирнса про конференцію в Парижі прийшла черга на його дорадника, сенатора Артура Г. Ванденберга. Він переповів у сенаті у вівторок 16 липня свої помічення з цеї конференції і ствердив таке: що Злучені Держави вказали практичну дорогу, як наладнати відносини до Німеччини і тим самим найшли властиву дорогу до мира; що договір з Потсдаму не говорить ніщо про те, щоб можна було відмовлятися від участи в переговорах і тим самим приневолювати інших приймати відповідальність за катастрофу; що ніхто не має морального права закладати свій спротив проти миру. Усі ці закиди в промові Ванденберга були звернені проти Совєтів, котрим сенатор закинув ще таке: що вони доводять до безупинних зударів між східним комунізмом і західним демократизмом; що вони витворюють безупинне недовіря і підозріння тим, що споза своєї „залізної занавіси" вони постійно ведуть пропаганду для навертання людей до комунізму, а в цій справі їх апетит є ненаситний; що ці справи треба занехати не лише через самі заяви, але через введення заяв у життя.

Тому, що сенатор вважає війну як недопустиме нещастя світу, він є цього переконання, що, не зважаючи на труднощі в переговорах, на конференції міністрів закордонних справ у Парижі, всетаки зроблено важний крок в напрямі мира головно цим, що скликано мирову конференцію на день 29 липня.

ВІК РЕКРУТІВ ОБМЕЖЕНО, НЕ БУДЕ ВИЇМКІВ ЗОГЛЯДУ НА ЗАНЯТТЯ.

Тому, що у вересні кінчиться проволока для покликування нових рекрутів, президент Труман проголосив засади, на підставі яких будуть покликувати молодь до війська. В першу чергу не будуть відкладати військової служби зогляду на рід праці, як це було вчасі війни. Лише в дуже рідких випадках можна буде залишити робітника при якійсь праці, яка має значіння для краю. Вік нових рекрутів буде обмежений від 19 до 29 літ життя. Студентам, які ще не покінчили середньої школи („гайскул"), дозволять її покінчити, але студентам університетів і колеґій не дадуть цього привилею. Тому, що забагато ніґрів зголосилося до воєнної служби в минулому, їх число тепер буде зменшене.

БУДУТЬ ДОЇЗДИТИ ЛІТАКАМИ ДО ПРАЦІ В НЮ ЙОРКУ.

Рада Цивільної Аеронавтики згодилася на заведення доїзду до праці в Ню Йорку літаками. Зорґанізовано іменно окрему корпорацію Доїзд Повітрям — „Ер Комютинг". Вона підготовила водні пристані для літаків на Східній Ріці, тобто на морськім проливі, що йде біля головної дільниці Ню Йорку, Манґетену. Такі пристані будуть приміщені недалеко Вол Стріт, на Долині Міста і при 23 вулиці, в середині міста. Водні літаки будуть забирати і привозити до цих пристаней подорожних із сумежних повітів, або довозити їх до летунських майданів, які находяться на границях міста. Там вони можуть пересідати на літаки, які їдуть на дальшу віддаль. Доїздові літаки придумані на лад доїздових („шотл трейнс") потягів підземної залізниці. Зогляду, що на доїзд до підміських місцевостей або до підміських летунських майданів треба посвятити в самім Ню Йорку нераз більше ніж годину часу, доїздові літаки зроблять справжню прислугу таким людям, що працюють у Ню Йорку, а мешкають поза містом. Доїздові літаки будуть рахувати по 20 ц. за милю віддали.

БРАВДЕР ЯК ПРЕДСТАВНИК ҐОСІЗДАТУ В АМЕРИЦІ.

Повернувший зі Совєтів бувший ґенеральний секретар Американської Комуністичної Партії Ирл Бравдер привіз зі собою контракт на видавання в Америці книжок, що їх в Совєтах видає уряд. Це видавництво називалося донедавна Ґосіздат, а тепер перемінило назву на Оґіз. Бравдер має на лісті 86 книжок, які він хоче видати в Америці. Вони відносяться до літератури, політики, знання, а є теж окремі дитячі видання. Запитаний кореспондентами про теперішні відносини між Америкою й Совєтами, Бравдер заявив, що політика Америки супроти Совєтів тепер злобна. Як звичайно, він надіється, що найдеться спосіб втримання миру між обома краями.

В КОНҐРЕСІ ЩЕ НЕ ПОГОДИЛИСЯ НАД ОРА.

Різнородні начерки законопроєктів в справі Бюра Адміністрації Цін (ОРА) не легко звести докупи як це показалося на конференції обох палат конґресу.

Лише експертів вишлють на мирову конференцію до Парижа

Уряд Злучених Держав вишле лише експертів на мирову конференцію, яка починається в Парижі 29. липня, як це оприлюднюють у Вашинґтоні. У загальнім комітеті конференції буде засідати секретар стейту Джеймс Бирнс, бо там призначено лише по одному місці для представників держав. Зате побіч нього будуть сидіти знавці кожної справи, яка призначена до обговорення на конференції. Між знавцями будуть визначні особи, як амбасадори з Европи, а також на якийсь час поїде туди сенатор Ванденберґ і сен. Коннелі. Загально панує переконання, що малі держави будуть мати голос в нарадах конференції, іменно на повних зібраннях, хоч у деяких комісіях їх голос згори засуджений як пропащий тому, що в комісіях вимагану більшість мають великі потуги, які скликають конференцію і які склали правила.

СЕНАТ ЗЛАҐОДЖУЄ ВИМОГИ ЦЕНЗУРИ ДЛЯ ДІЯЛЬНОСТИ УНРРА.

Сенат ухвалив законопроєкт для висилки допомогових матеріялів вартости $2,700,000,-000 до різних країв через УНРРА. При цій нагоді злагодив вимоги в справі цензури в цих краях, яким УНРРА дає допомогу. Сказано в ухвалі, щоб не допускати допомоги лише до таких країв, які виключають відповідне число американських кореспондентів і вільного висилання їхніх звітів до Америки. Палата репрезентантів ухвалила була постанову, щоб недопускати допомогових матеріялів УНРРА до таких країв, де загалом заведена цензура. Теперішня ухвала сенату піде на конференцію до палати, щоб там теж злагіднити постанову щодо цензури і цим дати можність чужим краям користуватися підмогами УНРРА. Цю зміну започаткував департамент закордонних справ, щоб не виключати допомоги Україні й Білорусі.

КОМУНІСТИ ГРОЗЯТЬ ВІЙНОЮ В МЕКСИКУ.

Найславніший мексиканський маляр Дієґо Рівера заявив, що він і інші комуністи підуть війною проти уряду на випадок, колиб уряд Мексика злучився зо Злученими Державами у війні проти Совєтського Союзу. Він сказав, що комуністи в 19 інших краях Південної Америки стануть на такім самім становищі і розпічнуть саботаж в кожній будучій війні проти Совєтів. — Рівера це другий замітний комуніст в Америці, який складає таку заяву. Першим був Люїс Кальос Престес з Бразилії.

Комуністична партія базою совєтської шпигунської роботи в Канаді

Два високі урядовці совєтської амбасади в Оттаві, Віталій Г. Павлов, „другий секретар" амбасади, та Іван І. Кротов, „торговельний радник", з великим поспіхом виїхали з Канади, як тільки там проголошено офіціяльний комунікат про совєтську шпигунську сітку. В. Г. Павлова вважається шефом енкаведівської шпигунської сітки в Канаді. Два згадані урядники амбасади були останні з „розоблачених" совєтських шпигунів, які виїхали з країни. В канадійському урядовому комунікаті подається, що здемоскований Іґором Ґузенком большевицький шпигунський лідер, полковник Заботін, виїхав з Канади нелеґально. Кружляють поголоски, що він був убитий з наказу Сталіна на пароплаві „Александер Суворов" в дорозі до Совєтського Союзу. Опублікаване точне звідомлення канадійського уряду про совєтську шпигунську сітку має велике значення для уряду кожної країни, яка має в себе совєтську амбасаду, або консулят — пише Ню Йорк Таймс. В комунікаті стверджено, що базою совєтської шпигунської роботи, керованої зі совєтської амбасади, була комуністична партія в Канаді, насамперед як іде про добір шпигунів. Іґор Ґузенко, при допомозі якого й було викрито цілу підривну шпигунську роботу большевиків у Канаді, заявив, що згідно з телеграмою, яку він бачив, це все відноситься теж до Злучених Держав.

ҐЕНЕРАЛ ДРАЖА МІХАЙЛОВІЧ РОЗСТРІЛЯНИЙ.

Югославський парлямент відкинув внесення про помилування ген. Дражі Міхайловіча та вісьмох його товаришів, які були теж засуджені до розстрілу та находяться в руках югославських большевиків. Ґен. Міхайловіч, провідник сербських четніків у визвольній боротьбі проти німецького окупанта, та його товариші були розстріляні в білгородській тійськовій тюрмі дня 17. липня. В Лондоні і Вашинґтоні офіціяльно повідомлено, що після відкинення югославським урядом попередніх інтервенцій в спарві ґен. Міхайловіча, британський і американський уряди не робитимуть нових заходів для рятування Міхайловіча, який підчас війни віддав їм великі прислуги. Британський міністер закордонних справ, Ернест Бевин, заявив, що всяка дальша інтервенція означалаб встрявання у внутрішні справи суверенної держави. При цій нагоді він гостро відкинув усі обвинування Москви і Білгороду, які підчас процесу пороблено проти Великої Британії та Злучених Держав.

СКРИТОВБИВСТВО АМЕРИКАНСЬКОГО ВОЯКА В ТРІЄСТІ.

Біля Лярґо дель Бардо, чотирнацять миль на південь від Ґоріци, невідомі покищо вбивці відкрили в ночі вогонь з машинової пістолі на американську військову автомашину, вбиваючи одного американського вояка та зранюючи одного молодшого старшину. В комунікаті додається, що цей випадок мав місце 45 миль від того пункту, де американська військова сторожа застрілила недавно двох югославських вояків, які були перейшли в американську зону та обстрілювали американську сторожу.

НЕ ТАК ТО СКУЧНО НАШИМ ВОЯКАМ В ЯПОНІЇ.—Картина, о її маємо перед собою, представляє один з театрів у столиці Японії, о є місцем розривки для перебуваючих там американських вояків. Театр названо іменем американського журналіста і воєнного кореспондента, Енрі Пайля, що описував так гарно вояцьке життя вчасі війни. На даху театру танцюють, як бачимо, японські дівчата, а вояки приглядаються. Потім іде забава з танцями.

СОВЄТСЬКИЙ АҐІТАТОР ОПЛЮҐАВЛЮЄ ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ

Кремлівський журналіст, Ілля Еренбург, який відбув недавно поїздку до Злучених Держав і відїжджаючи надрукував пашквіль на Америку таки в американській газеті, тепер виступив з відповідно скріпленим пашквілем на сторінках совєтської урядової ґазети „Ізвєстія". Він пише про наївність і дітвацтва американців, про „долярові секти", про „расові варварства" щодо муринів, про „фашизм" і тим подібні небелиці. Американська преса передруковує деякі витяги зі статті Еренбурга, не подаючи, покищо, жодних коментарів.

БІЖУЧІ СПРАВИ В РАДІ БЕСПЕКИ ОБЄДНАНИХ ДЕРЖАВ.

До біжучих справ Ради Беспеки Обєднаних Держав належать насамперед справа прийняття нових членів О.О.Д. Членський Комітет Ради Беспеки має відбути своє перше засідання найблищого тижня і матиме до вирішення внесок про приняття до Орґанізації Обєднаних Держав чотирьох нових членів: Альбанії, Монгольської Народньої Республики, Афганістану та Трансйордайії. Старання про прийняття в члени О.О.Д. робив теж Сіям і в короткому часі дожидається його формального прохання.

АНГЛІЯ ПОГОДЖУЄТЬСЯ НА ЗЛУКУ ЗОН.

Британський уряд вирішив прийняти пропозицію американського секретаря стейту Джеймса Бирнса щодо господарського злучення англійської й американської окупаційних зон Німеччини. Загально вважається, що з часом можна буде досягнути теж відповідної адміністраційної єдности двох інших зон, французької та совєтської.

ЗАСУДЖЕНО НА СМЕРТЬ 43 НІМЦІВ.

В Дахав, у Німеччині, закінчився процес проти німецьких СС-ів, між ними багато високих керівників, обвинувачених за масакру 900 американських полонених та бельгійських цивільних осіб підчас битви в Мальмеді, в Бельгії. 43 німців засуджено до кари смерти, а трицять інших, між ними трьох ґенералів, на довголітню тюрму. Вирок смерти мав би бути виконаний через повішення, але засуджені звернулись з проханням, щоб їх розстріляли.

МОНТҐОМЕРІ ВІДВІДАЄ КАНАДУ І ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ.

Лондонське Воєнне Бюро повідомило, що маршал вайкавнт Монтґомері, шеф британського Ґенерального Штабу, відвідає в серпні б. р. Канаду та Злучені Держави, де на запрошення шефа американського Ґенерального Штабу, ген. Двайта Д. Айзенгавера, приглянеться американським воєнним спорудам.

ПЕРЕД ВИБОРАМИ В ТУРЕЧЧИНІ.

В найближчу суботу в Туреччині відбудуться вибори, до яких підготовляються дві головні партії: Республиканська Народня Партія, яка вже майже майже двацять років є при владі та опозиційна Демократична Партія. Обидві ці партія в основному між собою не різняться, головно як іде про закордонну політику, а у виборчій кампанії конкурують насамперед закидуючи собі взаємно корупцію. Турецькі вибори відбудуться в напруженій політичній атмосфері, головно зогляду на концентрацію совєтських військ та на совєтські територіяльні домагання до Туреччини.

ГРЕЦЬКО БРИТАНСЬКІ ВЗАЄМИНИ.

Грецький премієр Константин Тсальдаріс, який відбув поїздку до Лондону, мав цілий ряд розмов з британським міністром закордонних справ, Ернестом Бевином та іншими представниками британського уряду на тему господарської та фінансової допомоги Греції. Премієр вертається до Греції, а інші члени його місії виїжджають до Злучених Держав з метою представити економічне положення своєї країни американському урядові.

КОМУНІСТИЧНІ ЗАКОЛОТИ В ГРЕЦІЇ.

Зі Сальонік повідомляють, що в північних районах Греції бушують різноманітні озброєні комуністичні банди, які тероризують населення та витворюють стан громадянської війни. Більші відділи поліції та війська розпочали відповідну акцію проти цих банд.

ПРОТИЖИДІВСЬКІ ВИСТУПИ В ПОЛЬЩІ.

З Варшави повідомляють про дальші протижидівські виступи, м. ін. про схоплення 9-ох жидів, як закладників за розстріляних у звязку з погромом в Кельцах поляків.. Вважається, що жидів схопили члени підпільної організації і їх доля невідома.

Справам протижидівських виступів у Польщі світова преса віддає багато уваги.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЧИ ЧИТАЛИ ВІДОЗВУ У. К. К.?

Недавно була проголошена відозва Українського Конґресового Комітету, звернена до українського загалу в Америці, яку розіслано теж до всіх делеґатів та делеґаток, що брали участь в Третьому Конґресі Американських Українців. У відозві говориться про це, що нам треба тепер скріпити себе по громадах орґанізаційно для ведення тих справ, що є в програмі Українського Конґресового Комітету. Треба мати всюди вироблені політично осередки, що пильнують весь час справ, про які У.К.К. має дбати, а зокрема памятають, що не можна вести політичної акції на більші розміри, коли нема на це фондів.

Коли ми вже є при фондах, то треба мати на увазі значні видатки, получені от хочби з видаванням „Юкрейніен Кводерлі". Всі погоджуються, що таке видавництво треба далі продовжати, а може ще й збільшити і поліпшити. Але скільки є таких, що теж думають і про те, щоб допомогти цьому видавництву фінансово? Ніхто з чужих ніколи не повірив би, якою смішно малою грошевою сумою розпоряджає Український Конґресовий Комітет, що видає згаданий журнал англійською мовою та веде політичну акцію оборони права українського народу в Европі на самостійне життя, чи акцію оборони українських скитальців. Бо чи много є між нами таких, що думають про те, що політична акція вимагає не тільки безкорисної праці многих одиниць, що її ведуть, але теж грошевих засобів на різні найконечніші видатки? От знаємо, що наближаються різні міжнародні конференції, в тому і мирові, що мають накреслити остаточну карту Европи, а то й світа. Чи не требаб нам мати вчасі тих конференцій, що відбуваються тут і в Европі, своїх делеґацій, хочби тільки для демонстрації, хочби тільки для протесту перед світовою опінією, хочби тільки для морального натиску на тих, що вирішують долю народів, а в тому і долю поневоленого українського народу? Певно, що треба. Так відповість чи не кожний з нас. Але чи кожний з нас робить з свого боку таке, що уможливилоб У. К. Комітетови цю акцію? Чи даємо йому річно на цього роду працю принаймні $15,000? Ні, не даємо. І тому саме треба нам творити по громадах Відділи Українського Конґресового Комітету, себто такі орґанізаційні тіла, що думалиб постійно про це, що У.К.К. повинен зробити, і дбали би, щоби йому цю акцію уможливити, підпомагаючи його не тільки морально, але й матеріяльно.

До цього ще треба додати, що саме з таких орґанізацій і таких людей повинні ми вибирати делеґатів на будучі конґреси Українського Конґресового Комітету і тільки з таких людей повинен бути вибираний політичний провід. Це теж причина, чому треба творити по місцях Відділи Українського Конґресового Комітету.

Нема змоги часом навіть відписати

Немає більшої радости в ґазеті, як діставати велику пошту з дописами, статтями чи заввагами, що приносять свіжу думку, чи навіть тільки запити, на які можна скоро відповісти, чи прохання, які можна полагодити. Зокрема велику приємність справляють нам письма від наших братів і сестер в Европі, що в біді, особливо тоді, якщо можемо цій біді зарадити хоч добрим словом. Та буває тепер часто, так, що не можливо нам не тільки помогти, але нераз і на листа відповісти. Це таке прикре, що змушує нас заговорити про цю справу прилюдно.

Деякі люди не можуть зрозуміти, що ми не прочитали за місяць чи два надісланих ними повістей, оповідань, чи іншого матеріялу. Інші дорікають нам, що ми не прислали їм афідевітів, чи не відповіли на цілий ряд запитів в справах іміґраційних, видавничих, мистецьких, зарібкових і т. п. Ще інші ставлять цілу низку складних політичних питань, на які хотілиб дістати відповідь. А крім цього є ще повно наших громадян, що постійно питають про справи, які були в ґазеті десятками разів пояснювані, чи за такі, яких провірення в ґазеті чи деінде забирає багато часу, а його вільного нема.

Стверджуємо, що за останній десяток років це перший раз не мали ми змоги відповісти на велику масу листів. Бувало й так, що на многі листи ми відповідали кількома наворотами, а вони таки не доходили чи завертались через брак правильного поштового звязку. Є теж листи, на які й досі не було змоги відповісти, хоч ми їх давно одержали. Та так дієсь не тому, як дехто дорікає, щоб не було в нас відчуття горя наших рідних і нам так близьких, але тому, що не було можливости це зробити. Запевняємо усіх, що до нас пишуть, що коли щось можна зараз позитивно полагодити, то це полагоджуємо, зокрема, коли іде про загальні справи. Знов усі надіслані відомости використовуємо в акції допомоги українським скитальцям чи українській справі взагалі. Приватні справи полагоджується в міру сил і часу. При цьому слід усім памятати, що в українських редакціях не то, що немає ніяких „секретарок" для полагоджування таких справ, як це дехто припускає, але є всього одна, дві, а найвище три силі (як от в нашім щоденнику) — в цілій редакції. Тим силам не стає часу на працю для самої ґазети, що мимоходом кажучи, постійно бореться не тільки з фінансовими недомаганнями, але й з браком українських матеріялів. Та попри ґазету є ще у них праця на громадському полі.

З тих причин просимо усіх вирозуміння, якщо залягають відповіди на письма. Таки нема сили ці речі скоріше полагодити. Тому, як комусь в Европі гірко стає, що не дістає від нас відповіди, так хай через це не думає, що ми не відчуваємо траґедії наших рідних, бо так не є.

Завдання комісії для вищої науки

„Президент Труман назначив сьогодні Краєву Комісію для Вищого Виховання, а на чоло поставив Джорджа Ф. Зука, президента Американської Виховної Ради. Завданням нової комісії буде перевірити нашу систему вищого виховання щодо її цілей, метод і спроможностей і в приноровленню до ролі, яку вона має сповняти".

Оце телеґрама з Вашинґтону, поміщена в щоденниках з 14. липня. Кожне слово телеґрами має своє значіння, а окрему увагу требаб звернути на слова „у приноровленню до ролі, яку вона (комісія) має сповняти". У дальшому поясненню сказано, що президент назначує комісію в такому часі, коли ветерани вертаються тисячами до колеґій і коли установи для вищої освіти виставлені на пробу, яка вимагає найвищих зусиль цих установ. Президент теж висловив погляд, що „при злучених зусиллях виховних установ, стейтів і федерального уряду нам удасться розвязати „найближчі проблеми".

Водночас із проголошенням цілей нової комісії президент теж проголосив, які люди ввійшли в її склад. Замітне, що між членами комісії крім таких наукових сил, як Гаролд Дод, президент університету Принстон; Сара Бландинг, предсідниця дівочої Васар Каледж з Поґкіпсі і інших подібних, розкинених по цілому краю, найшлися в цій комісії і три визначні духовники, а це монсіньор Фредерик Гохвальд, директор виховання при Краєвій Католицькій Добродійній Конференції; анґліканський єпископ Дж. Бромлі Окснем, предсідник Федерації Церков Христа в Америці і рабін д-р Стівен Вайс, предсідник Американського Жидівського Конґресу. До комісії належить теж і пані Елінор Рузвелт. Крім людей науки є там журналісти і предсідник нюйорської Ради для Вищого Виховання Ордві Тід.

Треба догадуватися, що нову комісію іменував президент Труман на домагання виховних кол з цілої Америки, бо водночас із проголошенням комісії наспіли звідомлення про закінчення нарад Конференції над Конечними Проблемами Вищого Виховання, скликаної Американською Виховною Радою. В резолюціях цеї конференції висловлено між ін. признання федеральному урядови за його змагання піднести значіння вищого виховання вчасі, коли тисячі ветеранів вертаються до шкіл, і за змагання до створення Фундації Краєвої Науки.

Як з оповістки про іменування нової комісії так і з оповістки про згадану конференцію можна вичитати далеко йдучі пляни для введення напрямку американської науки, освіти й виховання на нові рейки чи шляхи. Замітне, що слова „наука", „освіта", „виховання" переплітані всуміш без окремого відрізнювання одного поняття від другого, а це теж має своє значіння.

Нема сумніву, що фахові виховні журнали принесуть більше вістей про нову комісію і її завдання. Що теперішня хвилина в історії Америки, а може й цілого людства вимагає від усіх чинників нашого краю глибокої застанови над способами й цілями виховання всієї молоді, про це теж нема сумнівів. Директор Федерального Бюра Інвестиґацій Едгар Гувер кількома наворотами звертав увагу на те, що підо впливом війни прийшло застрашаюче заломання моралі серед молодої ґенерації.

Педаґоґи з правила закликають батьків стати до помочі в їхніх змаганнях перевиховати теперішню ґенерацію. Суспільні діячі теж кличуть „ратуйте!" до всіх, хто лише почує їхній голос. Та одною з найбільших несподіванок є заклик бувшого американського амбасадора в Москві, Вилєма Булита, щоб ратувати світ перед деморалізацією, яку наносить Москва. У своїй книжці, „Великий Ґлоб Самий", як зазначує критик Орвил Прескат з Ню Йорк Таймсу, Булит займається затіями Совєтів для опанування цілого світа при допомозі комунізму і заведення тоталітарної диктатури. Для осягнення цеї цілі Совєти вживають всяких способів. Булит згадує деякі із способів, як от: незвичайно доцільна диктатура в самій Росії; підбиття і анексія кількох держав; опортуністична заграннична політика; двацять вісім поломань міжнародніх договорів; безконечна й ненаситна амбіція. Як раду на те подає Булит плян створення Федерації демократичної Европи хочби при помочи атомової бомби.

Одначе Булит не вдоволяється вичисленням причин совєтської небеспеки. Він теж дає раду, як цю небеспеку поборювати, а найважніший спосіб це такий: „Ми потребуємо більше моральности у людських справах... Ми потребуємо мудрости й характеру такого роду, яким досі відзначалися лише деякі святі й мудрці... Найбільше оправдане є уживання сили на землі тоді, коли йде про зискання часу на скріплення моральних засад".

Оці слова такої світової людини, якою є Булит, вартаб злучити з ідеєю творення Краєвої Комісії для Вищої Освіти. Булит на прикладі Совєтів вказує, як політична аморальність держави доводить до небеспеки поневолення цілого світа. Як ратунок на це він подає поширювання моральности і... особистої святости в злучі з мудрістю. Коли Комісія для Вищої Освіти створена на те, щоб водночас поширити вишу моральність, то вона справді може повести виховання на нові шляхи, які стеляться перед Америкою під теперішню пору.

Самозванці про „самозванців"

Большевицькі У. Щ. Вісті заговорили про надходячу мирову конференцію під шумним наголовком „Участь України в мировій конференції" в такий спосіб:

„З дуже сумною міною зустрінули ворги українського народу ту вістку, що серед европейських держав, які братимуть участь в мировій конференції, в Парижі, починаючи з 29-го липня цього року, буде також Українська Родянська Соціялістична Республіка".

Хтож ці вороги?

На те крімлінські ступайки теж дають відповідь. Це по їхньому „українські націоналісти", яких вони називають „виродками", які голостять, що „навіть самої України нема", а тут „Україна на міжнародній арені", як „рівна з рівними", з якою говорять „як з незалежною державою, бо вона є такою".

Можна це зрозуміти коли таке пишеться в Совєтах. Там інакше навіть не можнаб написати. Але яких читачів мають У. Щ. Вісті, якщо вони можуть виписувати такі речі? Таж ми живемо в Америці й люди читають американську пресу та слухають радія, а тим самим мають змогу провірити і це, чи на міжнароднім полі Україна є дійсно самостійною державою, себто чи за таку її в світі дійсно мають. Іде тут про правдивий стан, а не формальність. Таж найвизначніші державні мужі, включно з британськими і американськими міністрами, висловились нераз уже цілком ясно, якою є теперішня Україна на міжнароднім полі. Нині вже ніхто не квестіонує цього, що українському народови належиться заступництво на міжнароднім полі, а Україні місце в колі вільних народів. Це тільки представники різних народів дають тут і там вислів цьому, що вони знають, що Україна грає нині на міжнародньому полі ролю Чарлі МекКарті Москви. Представництво, яке тепер говорить на міжнароднім полі в імені України не вважається наділі ніким, крім кремлінських сателітів, справжнім представництвом українського народу, а тільки трубою Кремля, окупанта України. І це добре, бо таким чином не спадає на український нарід та ганьба, якою покривають себе псевдо-представники України, що заступають часто на міжнароднім полі таку політику, проти якої український нарід рішуче запротестував би, якщоб мав вільний голос.

У. Щ. Вісті пишуть ще таке: „Український народ довів до відома всьому світові, що тільки він є правним господарем своєї країни, що ніхто з тих самозванців не має права представляти його, говорити в його імені, бо Україна висилає на міжнародні наради своїх правдивих представників".

Що це за „самозванці"?

Большевицькі наймити видно залякані, що можливо хтось з правдивих представників України захоче представити мировій конференції, що ці, що беруть участь у конференції як представники України, є самозванцями і докажуть це фактами. Тому саме беруться завчасу борнити справжніх самозванців, наставлеників Москви, накидаючись як на „самозванців" на цих, що захотілиб донести мировій конференції, які є правдиві домагання українського народу.

До цього можна ще додати хіба те, що немає в дипломатичному світі нині одної людини, яка не розумілаб, що Україна [illegible] в неволі й під диктатурою Кремля, та що її висланники не є висланниками українського народу, а тільки висланниками Сталіна. Знов ці, що вийшли з української землі, як довго жиють, так довго будуть ці речі нагадувати світові на усіх мовах. Зокрема буде це діятись на американській півкулі, як довго житимуть тут люди з української крови, а український нарід в Европі буде далі в неволі.

Читайте українські книжки і ґазети, бо часте читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

ОЛ. ЛУГОВИЙ Права автора застерігається.

БУРЕВІЙ

Повість з часів Революції в Росії і Східній Україні в 3-х частинах.

(Другий том трильоґії „ОГНЕМ І КРОВЮ").

ПЕРША ЧАСТИНА

12)

За чаєм звели розмову на події вкраю. Волосенко розповідав про вбивство Распутіна; про ту подію на фронт доходили глухі чутки і нічого певного, а пресі заборонено було про ту подію розписуватися, ні про тих, що Распутіну доїхали кінця. Вони виявилися особами до престолу і династії аж надто близькими. Великий князь Дмитро Павлович, другий — князь Юсупов — граф Сумароков-Ельстон, чоловік великої княжни Ірини Олександровни, третій — земський діяч, державної думи і заїлий чорносотенець, бесарабський попович Володимир Пуришкевич*). Не народ, а чорна сотня взялися рятувати династію від звязків з пяницею-конокрадом. Цариця Олександра над могилою Распутіна будує церкву Григорія. Не знати, чи Богослова, чи таки Распутіна, бо хочуть проголосити його святим мучеником, — курсують бодай такі чутки...

— Династи не вибілять ні ті, що Распутіна вбили, ні ті, що його святим хочуть проголосити. Занадто вже вона чорна! — видав Паволоцький осуд оповідання вислухавши. — Ну, а народ же як?

— Не мав з народом великої стичности. Звичайно, лають війну. По містах дорожнеча, брак живности! Робітники невдоволені, та покищо терплять. Селяни знов, покищо не голодують, так їм і байдуже.

— А інтеліґенція?

— Тим що? „Боже царя храні" і „до побєднаго конца" горлають.

— Отже, все мовчить, бо благоденствує?!

— Не зовсім. Помітне все таки невдоволення. Транспорт кульгає на обі. Етапними командантами скрізь самі каліки зо скороченими руками, поломаними ногами. Коли йде, здається, без перестанку низенько кланяється. Смішно і жаль стає людей. Здорових людей в запіллі мало, хіба одні Земгори і Земгусари**). По мойому продовження війни у безконечність хотілиб лише вони, та хіба всякі ґандлярі і промисловці, що на поставах доробляються.

Розмовляли гень за північ. Волосенко у Паволоцького заночував. Вже лежачи знов звели мову на домашне. В госпиталі ні вдома поручник не дармував. Надолужував самоосвітою пробіли знання, бо й що за знання могла дати сільська школа? Поручник пильно вчився, багато читав і вернувся на службу середно-освіченою людиною. Одних мов не міг опанувати, — признався Паволоцькому.

— Аби тільки й біди... — полковник заспокоїв. — Я, признатися, хотів саме про те вас запитати. Не наважився, побоювався, що зрозумієте мене мильно, образитися можете. А мови... Таж величезна більшість вищих старшин чужими мовами не володіє. В Росії брак освічених людей, а їх он як треба! Людині зо знанням все знайдеться місце, за кордони в пошуках служби не треба їхати...

Волосенко виїхав нарано до Ніжинського городка. Паволоцький ввечері сідав у маленький вагон вузькоколійки. За ніч добився до Антонівки. Звідти на Сарни, Коростень, Овруч, Мозир, Жлобин, Могилів, Оршу, Витебськ, Дно, пятого дня подорожи підїздив до Петербургу.

Столиця прийняла полковника Паволоцького надто непривітно. Вулицями й вуличками з Фінської затоки продирався зимний до костей пронизуючий вітер. Вулиці вкриті ожеледою. Очищені від леду хідники на Невськмоу Проспекті, Сенатській площі, Гороховій, Екатерингофському, — вулицях ділових і аристократичних. Замісць „лихачів" з дородними кіньми — дорожкарі з нужденними півсплячими шкапами. Третий рік завзятої війни відбивався вже й на столиці. На двірці й вулицях ввихається гуртами неодна тисяча людей в робітничих сермягах, в заялозених кепках. Численні поліцаї викриками „росходісь... больше одного не скопляйся" — гурти розганяли. Робітники ніби розходилися, щоб зібратися у іншому місці. Дивували нужденні обличча з голодним блеском в очах...

Але Паволоцький не мав часу доміркуватися причин людської бездільности. Для нього самого почалися столичні неприємности таки на двірці.

З невеликою валізкою в руках він, висівши з ваґону, попрямував до розкішної салі першої кляси Миколаївського двірця. Десь так посередині обширної салі йому на зустріч прошелестіла шовками якась пані в бобрах і срібних лисах, в супроводі цілого штабу. Старі, сановиті цивільні, в високих ранґ віцмундирах, архимандрит чи єпископ в орденах, двох військових з аксельбантами і срібними вензелями Миколи II. на золотих ґенеральських еполетах, значить ґенерал - адютанти, наперебій перед тою панею упадали. Панькатися чи догоджувати не було, по правді, й перед ким. Обличча жінки, коли й світило колись красою, то певно літ двадцять пять тому. Тепер зморщене, з глибоко запалими очима виявляло всі гріхи її молодости. Щиро посипане мукою, губи накрашені, — виглядала машкарою. Пудра, здавалося відвалювалася від шкіри наче тинкування від стіни. Нікого з того гурту Паволоцький не знав. Зразу подумав, чи часом не цариця-мати, Марія Федорівна.

(Дальше буде).

*) До речі Пуришкевич небіж українського мецената Василя Симіренка і стриечний брат українського діяча і письменника Володимира Леонтовича.

**) Земгори-Земгусари — піввійськова обслуга помічних фронтових інституцій створених заходами Союзу Земств і Міст, — згірдлива назва.

За здійснення принципу Антлянтійського Чартеру в Україні

Суверенність і незалежність України є природним правом українського народу, условиною зрівноваження міжнародних відносин та забеспекою світового мира. На жаль минула війна не принесла для України суверенної держави, хоч дала її соборність комуністичного стилю. Гніт і терор НКВД спричинив масовий відрух населення України в збройній розправі проти наїздників, як також скитальщину соток тисячів населення України по всіх краях Европи. Той збройний спротив і та скитальщина є спричинені специфічними обставинами, створеними на Україні через відсутність постанов Атлянтійського Чартеру і послідовно будуть існувати дак довго, як довго існуватимуть причини, що їх викликали. Уважаємо, що здійснення постанов Атлянтійського Чартеру в Україні є вимогою, без якої правдиве замирення і добробут там є неможливі.

Одною з постанов Атлянтійського Чартеру є свобода релігії і свобода слова. У виразнім нарушенні тих свобід тайна советська поліція НКВД виарештувала в ночі з 11. на 12. квітня 1945, всіх українських католицьких епископів Західної України на чолі з митрополитом львівським, преосв. д-ром Йосифом Сліпим, та множество духовенства і вірних, робітників і селян, трудового населення. Зібравши трьох апостатів та підставивши 216 делегатів та сама тайна поліція НКВД перевела так званий собор у Львові в днях 8—10. березня 1946, де винесли заяву про зірвання з Римом. Умова до злої річи нікого і ніколи не зобовязує. А тим більше, що на тім соборі не було ані одного правного епископа Церкви, а делегати підставлені НКВД представляли зникаючо мале число на пiвпята міліона вірних і три тисячі духовенства Церкви. Тому той собор є не тільки безправний і неважний, але він є незбитим доказом як Москва розправляється зі свободою віри і сумління проти виразно принятих рішень міжнародного характеру. В слід за тим домагаємося оцим негайного звільнення всіх арештованих та вивезених епископів і митрополита Української Католицької Церкви в Галичині, її духовенства, вірних, селян і робітників, трудовогонаселення України, припинення терору проти свободи віри і сумління, повернення засланих до своїх місць побуту і урядів, та привернення тих свобід і прав, якими нарід там користувався цілими віками і які Москва запоручила перед цілим світом через приняття постанов Атлянтійського Чартеру.

Проти всіх усталених моральних норм співжиття західної цивілізації деспотичний режім Азії витворив масове переселювання проти волі місцевого населення, на котрім потім взорувався націстичний режім у своїй практиці переселення, щоби тим чином викорінити природне населення України і штучно витворити кольонізаційний простір для Велико-Німеччини. Той плян переняли далі за свій Совети у відношенні до споконвічного українського населення на Лемківщині, вздовж рік Сяну і Бугу, і на Холмщині. Вони ще заохотили і помогли чинно збройно польському урядові Варшави здійснити той плян при помочі польських збройних банд і урядових військ, насильно виселюючи споконвічне українське населення тих земель, убиваючи безвинно тисячі жінок і дітей, мордуючи і грабуючи. Це ярке потоптання всіх засад природного права і християнської цивілізації в чисто варварський спосіб через польський уряд варшавський, ми рішучо осуджуємо перед лицем всього світа і домагаємося покарання всіх винних в злочинах морду і грабунку українського населення згаданих вище полос, негайного припинення терору і заперестання дальшого вивожування, дозволу на поворот і свободи життя та майна для українського населення на захід лінії Курзона, що є під адміністрацією влади Варшави.

ЖАРТИ

Хоче всім догодити.

Жінка, яка керувала автом, станула на знак червоного світла на перехрестю вулиць. Коли показалося зелене світло, вона дальше стояла на місци, задумавшись над чимсь. Коли вдруге появилося зелене світло, а жінка ще не рушила з місця, приступає до неї полисмен і питається:

— Що з вами, пані? Чи ми не маємо цiякого кольору світла, який вам міг би подобатися

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

З українського життя в Канаді

Конґрес Українців Католиків Канади, що відбувся в днях від 2. до 4. липня у Винипеґу, ухвалив ряд резолюцій у різних справах, теж міжнародніх і українських, з яких передаємо такі:

Тоталітаризм ворогом мира.

Правдивий мир людства можливий тільки в здійсненню царства Христа на землі. Царство Христа на зелі це свобода духа людського безсмертного в Бозі. Тоталітаризм у своїх усіх формах є запереченням так свободи духа і його примату, як також загрозою дійсного миру через тиранію суління, слова і ділання. Вправді деякі тоталітарні держави вже зникли з обличчя землі, однак існує ще тоталітарна імперія червоного покрою, котра тим самим є постійною загрозою мира між людьми і ворогом всякої свободи.

Отворити серця, засоби і ґраниці.

Минула війна як вислід заломання моральних засад привела до крайної нужди і на край загибілі міліони нещасних і безвинних осіб. В імя гуманітарности для цих нещасних потерпівших належить отворити серця, засоби і границі, щоби ратувати їх від загибелі.

Не виявити атомову тайну червоному режімові.

Наглі потреби минулої війни довели до різних відкрить. Між ними відкрито великанські сили, скриті в манюськім атомі, невидним для людського ока, і звільнено ці сили — на жаль тільки на знищення життя і майна. Перед нами тепер чергове позитивне завдання обернути ці сили на збудування і добро людства. Тому, що заходять оправдані сумніви щодо намірів і починів тоталітарної червоної держави, західні демократичні держави і Канада, які посідають тайну відкриття атомової енерґії та її ужиття, не повинні цеї тайни виявляти тоталітарному червоному режімові, як довго той режім існує, але всю відкриту і звільнену енерґію повернути на розбудову добра і щастя міліонів. Так закріпимо західну демократію і християнську цивілізацію перед зрадливим ударом ззаду.

Українці в Канаді противні комунізмові.

Понад триста тисяч українців найшли в Канаді свою нову вітчину, а в ній британські заведення на основі старої демократичної системи. В короткім розмірно часі українські поселенці не лишень приняли ці британські заведення за свої але недавно в 50-ліття свого прибуття, коли вибухнула друга світова війна, вони чинно стали в обороні тих заведень, зголошуючи такий відсоток добровольців, що перевищив 11% всього числа українців у Канаді. Той чин є найкраще признання, оцінка і вдяка для Канади, крім тої жертвенної, мозольної праці, яку український нарід вложив у позитивну розбудову канадійської державности на всіх полях.

Комунізм є противний духові і формі британських демократичних установ. Корінем комунізму є азійське поняття масовости рабства людини і терору та нетерпимости свободи думки і сумління, та їх вислову. Тому ми осуджуємо всякі комуністичні почини в Канаді, як противні і ворожі духови західної демократії та британським інституціям нашого краю.

В справі допущення українців з Европи до Канади.

Ради скріплення і розвою британських існуючих заведень Канади ми сподіємося отворення широкої іміграції до Канади зі західної Европи, а особливо негайного допущення сюди сиріт і рідні. Тому, що ціле 50-ліття українського поселення в Канаді дало якнайкращі позитивні докази працею і жертвою свого життя на честь і добро Канади, ми сподіємося від нашого уряду узглядження тих фактів та уможливлення приїзду до Канади для як найширших кол наших земляків з Европи.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

БЕЙОН, Н. ДЖ.

Віче в справі допомоги скитальцям.

Заходом місцевого Українського Допомогового Комітету відбулося в неділю 30. червня віче в салі Українського Народного Дому в справі допомоги нашим скитальцям.

Вічем проводив Лев Бачинський, а секретарював Андрій Бирич і Михайло Коцінський.

Загальний реферат про справу скитальців виголосила пані Олена Штогрин, котра прибула до нас з Філядельфії.

Про тяжке положення скитальців говорив о. Стефан Маланяк, як також закликав зібраних до зложення допомоги нашим скитальцям.

Збірка принесла $385, розходу було $10. Суму $375 розділено і вислано як слідує: $100 через часопис „Свободу", а $275 до Комітету в Філядельфії.

Зложили по $100: Бр. св. Арх. Михаїла, від. 213 У. Н. С.; по $50: укр. катол. церква Пр. Діви Марії; по $25: Тов. Ольги Басарабової, Бр. св. Димитрія, від. 167 У. Р. С. і Мирон Кушнір; по $15: Бр. св. Володимира, від. 101 Провидіння; по $10: Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 281 У. Н. С., У. Н. Дім, Сестр. Апостольської Молитви при катол. церкві, Іван Кушнір і Петро Кудрик; по $5: А. Басараб, Л. Бачинський, А. Бирич, М. Белців, Г. Антін, В. Броцький, о. С. Маланяк, І. Лабай, О. Штогрин, Я. Лаврів, М. Пасечник і В. Салій; по $3: І. Стахів, А. Мороз, Т. Данько, І. Довгань, Й. Кобрин і М. Коцінський; по $2: С. Готра, В. Федорик, В. Савран, Ф. Мартиняк, Л. Ґавазин і М. Матияш; по $1: А. Бурбела, М. Шаламей, Д. Павлишин, І. Софінський і Я. Павлишин.

Лев Бачинський
Михайло Коцінський.
Андрій Бирич

АДРЕСИ УКРАЇНСЬКИХ ДОПОМОГОВИХ КОМІТЕТІВ В АМЕРИЦІ І В ЕВРОПІ

Злучені Держави Америки:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc., P. O. Box 1661, Philadelphia 5. Pa.

Бельґія:
Comite Ukrainien de Secours en Belgique, 23, rue de Industrie, Bruxelles, Belgium.

Франція:
Service Social Ukrainien, 186, Bd. St. Germain, Paris 6, France.

Англія:
1) Central Ukrainian Relief Bureau, 218 Sussex Gardens, Paddington, London W. 2, England.
2) Ukrainian Relief Committee in Great Britain, 188 Cheetham Hill Road, Manchester 8, England.

Швайцарія:
Croix Rouge Ukrainienne, Comite Central a l'Etranger. 1, Place du Grand Mezel, Geneve, Switzerland.

Італія:
Comitato Ucraino d'Assistenza ai profughi Ucraini in Italia, Passeggiata del Gianicolo 7, Roma, Italia.

Канада:
Ukrainian Canadian Relief Fund, P. O. Box 2136, Winnipeg, Man., Canada.

Аргентина:
Comite Ucranio de ayuda a las victimas de guerra, Calle Victoria 676, Buenos Aires, Argentine.

Бразилія:
Comite Ucraino de Auxilio as Victimas da Guerra, Rua Martim Afonso No. 381, Curitiba, Parana, Brazil.

ЗАГАЛЬНІ ОРҐАНІЗАЦІЇ:
UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA
P. O. Box 721, Church St. Annex, New York 8, N. Y., U. S. A.
UKRAINIAN CANADIAN COMMITTEE
711 McIntyre Building, Winnipeg, Man., Canada.

HEALTH HINTS

("Health Hints" is a regular contribution to this paper by The Medical Society of New Jersey. Questions should be addressed to the Office of the Society, 315 West State Street, Trenton 8, N. J.)

RHEUMATIC FEVER

THOUGH it causes no withering of arms or legs, rheumatic fever is by all odds the most crippling disease of childhood. Parents and school teachers should be alerted to the early signs of rheumatic fever, so that the child may receive prompt medical care and thus may avoid the damaging effect on the heart which untreated rheumatic fever might cause.

The most common form of rheumatic fever begins suddenly with sore throat, tonsillitis, a feeling of general discomfort and usually with pains in the joints. The fever goes up fast, to 104 degrees or higher. Profuse sweating appears early and almost immediately one or more joints become red, swollen and painful.

Another variety of rheumatic fever begins gradually, with only a little fever part of the day or none at all; no indication of sore throat, and no swelling of the joints.

There is no sure way in which the layman may make the diagnosis and therefore a timely consultation with the family doctor is necess..ry. While the disease has serious possibilities, the parents should not be panicked since many victims of rheumatic fever do escape lasting effects.

Rheumatic fever is one of the most common causes of heart disease. The valves of the heart are usually affected. The fever injures the valves by producing vegetations or growths which cause scars to form and distort the shape of the valves, thus interfering with the proper efficiency and normal action of these structures. The disease also attacks the heart muscle.

During the time rheumatic fever is active, rest in bed and other medical care is of utmost importance. After the attack, the main question is how much exercise can be allowed. This depends on how much the heart has been permanently damaged. Some persons can gradually resume almost full activity, but it is always better to avoid unnecessary strain on the heart.

ЖАРТИ

Не може вивчитися на президента.

— Чи ти пильно вчишся в школі, Васильку? — питається тітка.

— Ні, тітко, я не пильную науки.

— Алеж ти мусиш пильно вчитися, бо інакше ніколи не станеш американським президентом.

— Правда тітко — каже Василько — але я не буду президентом,. бо я комуніст.

Відплата.

Фармерка продала надвишку свого масла до крамниці з харчами в сусідстві. За якийсь час крамничник стрічає фармерку й каже їй, що масло не мало повного фунта.

— Бо десь хлопець заподів фунтову вагу і я відважила масло тим фунтом цукру, що від вас купила.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ І КАНАДІЙСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОМИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРҐАНІЗАЦІЄЮ

Коррідас—кріваве мистецтво Еспанії

(Надіслане до „Свободи" з Европи)

(Докінчення).

Коррида почалась. Бика, якого на кілька днів перед боротьбою держиться в цілком темній стайні, випускається на арену і він зразу цілком здуріє. Вибіжить, звичайно, на середину арени, обведе закровавленими очима це дивне для нього видовище, фукне собі кілька разів і тоді починає приглядатись всему точніше. Годі збагнути, що він собі при цьому про людей думає, але напевно нічого доброго. Починається перша фаза боротьби: дрочення. Зі своїх крівок виходять на арену 5—6 торерос-роздразнювачів, зі своїми червоними плахтами та, не віддалюючись занадто від своїх крівок, починають провокувати бика. Бик фукне собі ще кілька разів і давай в наступ на червоне. Він ще не добіг до першого торера, як вже кидається йому другий, третій і т. д. Бик цілком спантеличений. Не знає добре за ким було б краще побігти, розмахується за одним, а тут другий перед очі трапиться і вкінці доведуть бика до такої люті, що він справді готовий на всяке лайдацтво. Публика найбільш одушевлена тоді, як тореро не тільки допустить бика цілком близько до себе, але як він сам не рухається з місця, часом ще приклякне на одне коліно і тільки хитро, „помистецьки" маніпулюючи червоною плахтою, заставляє бика крутитися довкруги нього.

Друга фаза боротьби найбільш огидна. Вона, як і кожна інша, зачинається теж на голос сурми. Бик ще бігає за червоними плахтами й тоді на арені появляється дон-кіхотська „кіннота". На неімовірно сухих шкапах, в яких напевно не має ні одної цілої кістки, виїжджають два т. зв. пікадори. Раніше при цій забаві завжди гинуло кілька коней, а зараз її „економізовано" в той спосіб, що коням попід животами причіпається відповідну шкіряну охорону. Коневі завязується одне око, якщо він не сліпий на нього, а пікадор маніпулює так, щоби бик підходив тільки з того, так сказатиб, сліпого боку. Бо хай собі кінь буде і яка шкапа, але побачивши розлюченого бика, він, якщо не згинув би зі страху, то напевно опинився між оркестрою, або між глядачами. Пікадори мають в руках піки-списи, приготовані так, щоби не вгрязли в бика глибше яких 10 центиметрів. Пікадор підіжджає, червоноплахтники бика дальше підводять і він нарешті побачив коня. Тут уже деяку ролю грає темперамент бика. Якщо він переходить в атаку на коня нагально, то горе і коневі і вершникові. З конем через паркан не перескочиш, а бик як візме їх у свої „обертаси", то після того, як бика заманять червоними плахтами в інший бік, коня доводиться довго за хвіст підносити зі землі. Пікадором за той час піклуються лікарі, або священик. Але бик, звичайно, дурний і доки пригляне́ться коневі, то пікадор тимчасом приготовиться виконати свою „артистичну" функцію та встромити йому між лопатки списа. Бик, очевидно, і тоді не дарує і ця фаза боротьби кінчається майже завжди жахливим знущанням бика над конем, все одно, перед чи після проколення. Проколюють його два або більше разів, часом в одне і те саме місце, після чого залишається велика рана, з якої — наче з криниці — булькає кров.

Третя фаза боротьби відбувається вже з головним тореором і для нього дуже небезпечна. Бик гине в четвертій фазі, а тореро, якщо гине, то звичайно в третій. Ця фаза полягає на тому, щоби розлюченому і скрівавленому бикові встромити в хребет шість прапорчиків. Відбувається це так: бика дразнять червоноплахтники і в тому часі головний тореро бере в руки два прапорчики, прикріплених до відповідно гострих і на якого пів метра довгих патиках, та виходить на середину арени. Червоноплахтники ховаються, а він відповідними вигуками і цілою провокативною поставою намагається звернути на себе увагу бика. Обидва зближаються до себе, бик і тореро. Бик це робить як попало, а тореро „артистично". Він стає на шпильки, прикладає собі прапорчики до чола, наче роги і т. п. Бик цего швидко має досить та з гукомфуком кидається на торера. Тоді він з віддалі одного-двох метрів встромлює бикові між лопатки два прапорчики та сам відскакує набік, в чому часом активно допомагає йому бик. І так три рази.

Четверта фаза — геройська смерть бика. Головний тореро бере собі червону плахту, під якою ховає меча і цею плахтою маніпулює так довго доки бик не прибере відповідної постави (одна передня нога дещо висунена і схилена голова). Тореро повинен убити бика одним ударом меча в хребет між передними лопатками. Але це не завжди трапляється. Часом бик з мечем встромленим по рукоять в спину їде ще на перегони з торером по арені, а часом тореро відречеться і меча і червоної плахти та напів мертвий шукає спасіння поза парканом. За кожним разом відповідна реакція публики, перемішана окликами в роді „уна вес пагарас, іхо мійо" (колись заплатиш за це, сину мій), а найчастіше хоровим „Мануельо, Мануельо". Важливе, щоби бик впав і якщо він ще живе, але не підноситься, тоді його добиває призначений до того спеціяліст. Раз бик неживий, тоді на арену випроваджується чвірку коней в парадній упряжі, зачіплюється неживого бика за роги та під звуки оркестри волічеться його довкруги арени і вкінці спрячується. На арені затирається сліди крови, впорядковується пісок і процедура починається наново з другим биком. І так шість разів.

Еспанці, як і всі південні раси, народ гарячий, пристрасний і люблять кров. Підчас боротьби з биками доводиться бачити найдивніші сцени, не тільки на арені, але й між глядачами, головно жінками, хоча серед глядачів кількістю переважають чоловіки. Коррида, про яку пишу, закінчилася такою сценою:

Шостого і останнього бика убили по всім правилам свого дивного мистецтва. Бик перевернувся догори ногами, тореро підніс руку вгору, як справжний переможець і я не дождавши похоронного фіналу з биком, обернувся до виходу. В тій хвилині серед кінцевих оплесків чую оклик: „карамба, бик воскрес". Бик справді почав підноситися, публика бе браво і свище, бика почали добивати і взагалі було весело. Але я всеж таки вже більше на корриду не піду.

Дорош Заграва.

General Salutes Regular — in Wax Museum

It's not every Regular who enjoys the honor of seeing two 5-star generals together. The sodliers and a Red Cross guide are looking at Generals Eisenhower and MacArthur at Madame Tussaud's Wax Museum, in London.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо з початку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

• • •

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

2148. Васел Хміля, Якобовський Івана, Васел Калетин Івана, Олексів Андрія від Лебендзевич Івана з с. Гринів.

2150. Околіта Теодора і Марії з Підкаміня, Броди, Ясирський Казимира, Білецький Івана від Щепчун Степана і Петра.

2151. Кизима Лавра Михайлів, Біла Церква, від Кизима Івана Агафонів.

2152. Клак Розалії з с. Таврів, Бережани, від Колюбинський Михайла.

2153. Коваль Агафії від Коваль Теодора.

2154. Базилевич Леоніда від Седляр Олександра.

2155. Вітрук Івана з с. Зидорівка, Жидачів, від Боднар Олекси.

2156. Николишин Петра і Миколи від Василів Петра.

2157. Багрій Тимка від Галій Миколи.

2158. Кохановська Еви, Ґерент Миколи і Гната з с. Мокре, Сянік, від Вовк Михайла, син Івана і Катерини.

2159. Мартинишин Павлини від Мартинишин Марії, дочка Антона і Олії (Горак).

2160. Дедуник Михайла від Машталір Евстахія.

2161. Коробка Марії (Котик), Касіян Лізи (Котик) з Луцька від Кукса Олекси і Гаї.

2162. Фулавка Івана з с. Вісе, Підгайці від Бернатович Івана.

2163. Ґула Михала з с. Хохонева від Штиркало Родіона.

2164. Мíслюк Ілька з с. Бишів, Підгайці, від Виноградник Михайла.

2165. Худа Миколи від Худа Михайла з с. Бидло, Рогатин.

2166. Грушевський Миколи з с. Хохонів, Рогатин, від Грушевський Михайла.

2168. Мацан Пазі з Лужка Долішного, Дрогобич, від Савуляк Степана з с. Уружа, Дрогобич.

21.69. Непийвода Іван з с. Торське, Романко Василя з Заліщик від Малюк Івана з с. Мунявка і Параскевії з Заліщик.

2170. Вовк Павла з Великої Білозірки, Таврія, від 9овк Василя.

2171. До односельчан з с. Перегінці, Долина, від д-ра Патриzо Морозович Ольги.

2172. Дженіладзе Зої і Сергія від Фщіджбут Валентини.

2173. Оладко Теклі, Сарнюк Олени і Емілії (Левандовська) від Адамик Григорія з с. Плугів, Золочів.

2174. Колісник Анастазії (Яжджек) і Івана від Колісник Анни (Руда) з с. Розгадів, Зборів.

2175. Кобялка Івана, Кацун Орини, Боднар Стефанії від Кобялка Емілії з Петрушної Волі, Коросно.

2176. Васюрко Миколи з с. Лішня, Дрогобич, від Васюрко Івана.

По інформації писати до:

**United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U. S. A.**

В запитах просимо конечно додавати групу і число.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ОЛИФАНТ, ПА. — Піврічні збори Бр. св. Кирила й Методія, від. 86, відбудуться в неділю, 21. липня, зараз по Сл. Божій, де звичайно. Просимо членів прийти на збори і забрати свої чеки дивіденди. — Секр.

АЛЕНТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 21. липня, в годині 2. пополудні, в гали парохіяльній, 803 Фронт Ст. Просимо членів прийти на означений час. Члени, котрі ще не забрали своє дивіденди, хай прийдуть і заберуть свої чеки. Довгуючих просимо вирівнати свої вкладки. — За уряд: В. Якочий, предс.; І. Руджевич, кас.; І. Федорак, секр.

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 99, відбудуться в в неділю, 21. липня, зараз по См. Божій, в гали парохіяльній. Просимо всіх членів прийти на збори і заплатити свої місячні вкладки. Ті члени, що еще не дістали дивіденди, на тих зборах отримають, як будуть приявні на зборах. — Уряд.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Піврічні і місячні збори Тов. Зоря, від. 69, відбудуться в суботу, 20. липня, в 8. год. ввечір, в церковній гали св. Юрія, 33 Іст 7. вул. Просимо всіх членів прийти на збори і забрати чеки дивіденди з У. Н. Союзу. — Й. Забавчук, предс.; І. Мартинець, кас.; М. Яцкгей, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Піврічні збори Тов. Запорозька Січ, від. 206, відбудуться в неділю, 21. липня, в парохіяльній салі, 74 Геррис Еве., в годині 1. пополудні точно. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо будуть важні справи до обговорення і помагодження. Також будуть звіти уряду і контролі. На цих зборах буде роздана дивіденда від У. Н. Союзу. — І. Кокольської, секр.

ГЕЙЗЛЕТОН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 85, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 21. липня, в годині 1. пополудні, в українській галі, 74 Лаврел стріт. Кожний член обовязаний явитись на збори, бо буде звіт за пів року і інші важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають вирівнате свій довг. — За уряд: В. Шипула, предс.; О. Костюк, секр.-кас.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. — Тов. ім. Т. Шевченка, від. 73, повідомляє усіх своїх чменів, що піврічні збори відбудуться в суботу, 20. липня, в 7. годині ввечір, при Амгерст і Ковел ул. Є важі справи як також роздання дивіденди. Хто з членів не міг би знайти цеї улиці, нехай прийде до секретаря до хати. — Від. уряд.

АЛИКВІПА, ПА. — Піврічні збори Бр. св. О. Николая, від. 120, відбудуться 21. липня, в годині 2. пополудні, в У. Н. Домі. Взиваємо всіх місцевих і позамісцевих членів бути приявними на цих зборах, бо буде звіт контр. комісії за 6 місяців і інші справи. — За уряд: А. Кармазин, предс.; І. Манастирський, секр.-кас.

ГАНОВЕР, ПА. — Бр. Пробр. Господнього, від. 29, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 21. липня, в год. 2. пополудні, в галі церковній. Просимо всіх членів прийти і вислухати звіту котр. комісії за пів року. — М. Малиццак, секр.

МАГАНОЙ СИТІ, ПА. — Тов. Запорозька Січ, від. 305, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 21. липня, в годині 11:30 рано, зараз по Сл. Божій, в церковній гали. Просимо прийти на означений час, бо будуть справи до полагодження і буде роздання дивіденди. Просимо привести нових членів і вписати свої діти доУ. Н. Союзу. — М. Гентош, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Збори Бр. св. Димитрія, від. 288, відбудуться в суботу, 20. липня, в годині 7. ввечір, в гали парохіяльній. Уряд просить членів прийти на ці збори і забрати свої чеки дивіденди. — За уряд: В. Могилський, предс.; Д. Мушастий, кас.; А. Данилюк, секр.

ДЖАНСТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 11, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 21. липня, в гали церковній на Мейпл Еве., зараз по Сл. Божій. Просимо членів прийти, бо буде звіт урядників і контр. комісії за пів року. Кожний член отримає свою дивіденду. — За уряд: В. Романів, предс.; А. Дидa, кас.; П. Сцілений, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, відбудуться в неділю, 21. липня, в год. 2. пополудні, в льокали У. Н. Дому, 237 Говп Еве. Всіх членів просимо прийти, бо секретар буде роздавати дивіденду. Просимо зійтись на час, щоб у літній порі збори довго не затягнулись. — Ф. Ґулька, предс.; М. Гуцалюк, кас.; П. Головчак, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 21. липня, в годині 2. пополудні точно, в гали парохіяльній, 303 Гудсон ул. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження, як рівнож уряд і контр. комісія дадуть звіт за 6 місяців. Буде роздання чеків дивіденди від У. Н. Союзу. — П. Пасцак, предс.; Т. Шургот, кас.; А. Іванів, секр.

ПОШИРЮЙТЕ „СВОБОДУ".

ТАРЗАН, ч. 1415. Небеспека минула.

За той час канібали найшлися у віддалі, з якої можна було засягнути їх списами.

Саме тоді подув вітру вдарив у їх нашвидко зладжене вітрило. Незабаром дикуни опинилися позаду в безсильній злості.

В середині пополудневого часу сливковий остров виглядав уже малим здалека.

Несподівано Джена вказала на остров, висловлюючи здивування й жах!